

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Miljöprövningsdelegationen

BESLUT

1 (8)

2015-03-16

Dnr: 551-6585-14
Anl.nr: 0480-091-109

Rösängs Lantbruk AB
Rösäng 1
611 90 Ålberga

Kungörelsedelgivning

Ändringstillstånd enligt miljöbalken för gödsellagring vid djurhållande verksamhet på fastigheten Rösäng 3:1 i Nyköpings kommun.

*Verksamhetskod 1.10 enligt 2 kap. 1 § miljöprövningsförordningen (2013:251)
IED-kod 6.6 a enligt bilaga 1 till direktiv 2010/75/EU.
2 bilagor*

Beslut

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Uppsala län lämnar med stöd av 16 kap. miljöbalken Rösängs Lantbruk AB (bolaget), med organisationsnummer 556318-9165, ändringstillstånd till djurhållning av slaktkycklingar på fastighet Rösäng 3:1 i Nyköpings kommun.

Ändringen avser täckning vid lagring av gödsel.

Miljöprövningsdelegationen godkänner med stöd av 6 kap. miljöbalken den i ärendet upprättade miljökonsekvensbeskrivningen.

Villkor

4. Gödsel från fjäderfä ska lagras på tät platta under tät täckning. Konstruktionen ska förhindra uppfuktning och uppkomsten av gödselbemängt vatten. Gödselplattornas slutliga placering ska godkännas av tillsynsmyndigheten (delegation).

Delegationer

Miljöprövningsdelegationen överlåter med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken åt tillsynsmyndigheten att vid behov besluta om ytterligare villkor avseende:

- a) Gödselplattornas placering (villkor 4)

Kungörelsedelgivning

Miljöprövningsdelegationen beslutar att kungörelse om detta beslut ska införas inom 10 dagar från datum för beslutet i Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidningen Södermanlands Nyheter, (se bilaga 2). Kungörelsedelgivningen sker enligt reglerna i 47 och 49 §§ delgivningslagen (2010:1932).

Redogörelse för ärendet

Bakgrund

Ansökan om ändringstillstånd föranleds av att bolaget anser att villkor 4 i det nuvarande tillståndet är onödigt ingripande. En likande verksamhet har efter överklagande fått samma villkorsformulering ändrad i Mark- och miljödomstolen.

Tidigare tillståndsbeslut

Verksamheten bedrivs i enlighet med tillstånd enligt miljöbalken, meddelat av Länsstyrelsen i Södermanlands län (dnr 551-1199-2010), den 12 maj 2011. Tillståndet omfattar anläggning för djurhållning med plats för högst 230 000 slaktkycklingar, 400 får samt anläggning där annat än farligt avfall förbränns yrkesmässigt.

Samråd

Myndighetssamråd hölls den 11 oktober 2013 med Länsstyrelsen i Södermanlands län och Miljöförvaltningen Nyköpings kommun. Länsstyrelsen i Södermanlands län meddelade den 29 oktober 2013 i beslut att verksamheten inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Samråd med de närboende skedde via brev.

Ärendets handläggning

Bolaget har till Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Uppsala län den 12 juni 2014 ansökt om ändringstillstånd enligt 16 kap. miljöbalken. Miljöprövningsdelegationen avvisade den 3 september 2014 ansökan då samråd med de närboende inte genomförts. Efter att bolaget via brev samrått med de närboende återtog ansökan. Ansökan har kungjorts i ortstidningen Södermanlands Nyheter och har remitterats till Länsstyrelsen i Södermanlands län och Miljönämnden i Nyköpings kommun. Yttrande har kommit in från Miljönämnden. Bolaget har fått möjlighet att bemöta yttrandet. Miljönämnden har fått möjlighet att bemöta bolagets bemötande men avböjt.

Ansökan med yrkanden, åtaganden och förslag till villkor

Yrkanden

Bolaget yrkar på att tillståndet ändras på så sätt att kravet på lagring av fjäderfä-gödsel under tak, och med tillräcklig ventilation för att undvika uppfuktning, tas bort.

Förslag till villkor

Bolaget föreslår följande formulering:
Gödsel från fjäderfä ska lagras på tät platta under någon form av tät täckning, för att undvika uppfuktning och minska vindpåverkan och därmed reducera ammoniakavgången.

Bolagets beskrivning av verksamheten

Rösängs Lantbruk har fött upp slaktkycklingar sedan år 1992. Idag föds 230 000 kycklingar per omgång upp, sju omgångar per år. Verksamheten är fördelad på fyra hus och åtta avdelningar. Växtodlingen i bolaget omfattar 600 ha odlad mark.

Rösängs Lantbuk är beläget invid Ålberga samhälle och ligger i ett öppet odlingslandskap präglad av modern jordbruksdrift.

Miljökonsekvensbeskrivning

De åtgärder verksamheten vidtar för att minimera sin miljöpåverkan har redovisats inför, och beskrivits i, det ursprungliga tillståndet. De aspekter som inte påverkas av ändringstillståndet utelämnas i nedanstående beskrivning.

Gödselhantering

Den producerade mängden djupströgödsel uppgår till 3220 m³ eller 1610 ton per år, räknat på en torrsubstanshalt på 70 %. 10 månaders lagringskapacitet motsvarar 2584 m³.

Täckning under tak, och med tillräcklig ventilation för att undvika uppfuktning, innebär i praktiken lagring i gödselhus. Att bygga ett gödselhus för ovanstående gödselmängder innebär en stor investering som enligt bolaget inte är miljömässigt motiverad. Att tvingas bygga ett gödselhus kan sägas vara oförenligt med skälighetsbedömningen enligt 2 kap. 7 § miljöbalken. Gödselhus innebär en väsentligt högre kostnad utan att ge motsvarande miljönytta.

Bolaget föredrar att gödseln lagras på flera mindre plattor och täcks med plast, exempelvis ensilageplast. Gödseln kan på så sätt lagras i anslutning till åkern. Om villkor fyra behåller sin nuvarande formulering kommer bolaget att vara tvunget att bygga ett nytt gödselhus i anslutning till gårdcentrat. Av ekonomiska skäl är det inte möjligt att uppföra flera mindre gödselhus i anslutning till åkermarken.

Transporter

Lagring på flera mindre plattor i anslutning till åkern innebär färre transporter och mindre omlastning. Lagring i gödselhus innebär att gödseln först måste lastas ur stallarna och in i gödselhusen, för att senare lastas ur stallarna och placeras en kortare tid i stuka inför spridning. Med ett antal täta gödselplattor kan gödseln istället transporteras direkt ut till plattorna i samband med utgödsling.

Lokalisering

Flera mindre plattor har en positiv inverkan på landskapsbilden och kulturmiljön. Bolaget jämför alternativet med den inverkan ett nytt gödselhus i anslutning till gårdscenat har. Ett gödselhus försvårar en eventuell framtida utbyggnad av verksamheten.

Möjliga lokaliseringalternativ för plattorna har redovisats i samband med samrådet. Bolaget förbehåller sig rätten att fatta beslut om var plattorna ska placeras vartefter, eftersom verksamheten kan komma att utökas med ytterligare mark.

Utsläpp till luft

Bolaget hänvisar till Fjäderfågödsel – en värdefull resurs, SJV Jordbruksinformation nr 13, 2005. Att lagra gödseln på platta under tät täckning framhålls som ett godtagbart alternativ till lagring under tak. Det s.k. BREF-

dokumentet föreskriver inte krav på taktäckning i alla lägen. Dokumentet öppnar även för andra täckningskonstruktioner, exempelvis spännduvskonstruktion.

Yttranden

Miljönämnden

Miljönämnden har lämnat in ett yttrande och anför i huvudsak följande. Bolaget uppfyller enligt uppgifter kraven i det nuvarande tillståndet. Frågan som Miljönämnden har att ta ställning till är således om det ska vara tillåtet att lagra viss gödsel på platta trots att det finns ett gödselhus att lagra gödseln i.

Europeiska kommissionen har tagit fram ett BAT-referens dokument för intensiv djurhållning – Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs, July 2003. Där står att om gödsel behöver lagras så är BAT att lagra torkad fjäderfä gödsel i en lada med ett tätt golv och med tillräcklig ventilation. Där står också att BAT för tempoära gödselhögar i fält är att de ska placeras på avstånd från känsliga recipienter. I Jordbruksverkets ”Fjäderfä – en värdefull resurs”, Jordbruksinformation 13, 2005, står att viktiga åtgärder för att minska kväveförlusterna vid hantering av djupströgödsel är att lagra under tak för att undvika uppfuktning och minska vidpåverkan. Det står också att alternativt kan lagringen ske på platta med tät täckning och att denna lagringsmetod passar för gödselmottagande gårdar med friställda plansilor.

Enligt Jordbruksverket kommer BAT-slutsatser för intensiv djurhållning att beslutas i slutet av år 2015. Därefter ska den svenska industriutsläppsförordningen anpassas efter beslutet. Enligt arbetsmaterial som Jordbruksverket har tillgång till, är förslaget att BAT-slutsatser för fastgödsellager kommer att vara att ytan på en gödselhög ska vara så liten som möjligt i förhållande till volymen, att fastgödselhögar ska täckas samt att torkad gödsel ska lagras i en lada. Teknikerna ska användas i kombination.

Vad Miljönämnden känner till finns ingen dom från Mark- och miljödomstolen om lagring av gödsel med hänvisning till BAT-referens dokumenten. Miljödomstolen vid Nacka tingsrätt har i en dom (M5911-10) från 27 september 2011 fattat beslut i ett liknande ärende. Där ändrades ett villkor om lagring av gödsel under tak till krav på lagring på tät platta under täckning, med hänvisning till att det inte blir någon skillnad i ammoniakutsläpp och att kostnaden är avsevärt lägre. Miljönämnden har, trots försök, inte lyckats hitta någon dokumentation om vilken skillnad det är på utsläppsnivåer av ammoniak från lagring av kycklinggödsel under tak jämfört med lagring under täckning.

Som Miljönämnden uppfattar det är BAT enligt nuvarande referensdokument att lagra torr gödsel i ett hus. De plattor som bolaget vill anlägga uppfattar Miljönämnden inte som någon temporär lagring, utan som en ersättning för lagring i hus. Jordbruksverkets informationsskrift från 2005 beskriver lagring på platta med täckning, som ett alternativ för gödselmottagande gårdar. Hur BAT-slutsatserna kommer att se ut när beslutet är fattat, vet vi inte idag. Det finns ingen prejudicerande dom på området. Miljönämnden har inte heller kunskap om

utsläppen av ammoniak skiljer sig åt mellan lagring i gödselhus jämfört med lagring under täckning. Miljönämnden bedömer att det bästa sättet att hålla gödsel torr och därmed även se till att så lite ammoniak som möjligt avgår från den, är att lagra gödseln i gödselhus.

Bolagets bemötande av yttranden

Bolaget anför i huvudsak följande. Den möjlighet som Rösängs Lantbruk nu använder, för att följa tillståndets villkor tills ärendet är utrett, är inte permanent. Bolaget har löst problemet genom att tillfälligt använda sig av den nybyggda maskinhallen på gården. Skulle beslut om gödselhus tas, är bolaget tvingat att investera i ett nytt gödselhus. Maskinhallen ligger alltför nära djurstallarna och risken för eventuella smittor är för stor med den nuvarande lokaliseringen. Det har kunnat konstateras att värmeutvecklingen vid lagring av gödsel i hus är så stor att risken för självantändning är uppenbar. Maskinhallen ligger på nära avstånd från fyra tjänstebostäder. Det stärker olämpligheten i den nuvarande lokaliseringen. Även om den nuvarande lösningen skulle anses lämplig skulle en ny maskinhall få uppföras, till samma kostnad som för ett gödselhus.

Nyköpings kommun har inte tagit ställning till ärendet. Att besluta om att vissa företag tvingas investera i gödselhus, är att gå emot Mark- och miljödomstolens dom (M5911-10). Där har den lösning som Rösängs Lantbruk föreslår medgivits. Ett beslut om gödselhus innebär en särbehandling. Eftersom miljönyttan ska vägas mot kostnaden, är det givet en enorm kostnad att uppföra ett gödselhus relativt till ett antal gödselplattor. Ingen hänsyn tas till den miljöbelastning som de ökande transportererna kommer att innebära eller de miljö- och hanteringsmässiga fördelar det innebär att lagra gödseln i anslutning till åkermarken.

Miljöprövningsdelegationens bedömning

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att bolaget har genomfört samråd och upprättat en miljökonsekvensbeskrivning enligt bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken och förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar. Miljöprövningsdelegationen finner att inlämnad miljökonsekvensbeskrivning efter gjorda kompletteringar uppfyller kraven och kan godkännas enligt 6 kap. 9 § miljöbalken.

Förutsättningar för ändring av tillståndet

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att lokaliseringen och den totala miljöpåverkan verksamheten utgör nyligen är prövad enligt miljöbalken av Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Södermanlands län. Bolagets yrkande om ändringstillstånd avser krav på lagring av gödsel, villkor 4, och påverkar inte verksamhetens omfattning eller övriga villkor.

Ändringar i enlighet med bolagets yrkande kan komma tillstånd först efter ett samråds- och prövningsförfarande. Miljöprövningsdelegationen gör bedömningen att den sökta ändringen kan prövas som en ändring av gällande tillstånd, med ett förenklat prövningsförfarande enligt med 16 kap. 2 § miljöbalken.

Villkor

Villkor 4

Miljöprövningsdelegationen konstaterar inledningsvis, i likhet med Miljönämnden i Nyköpings kommun, att det saknas prejudicerande domar. Det finns en osäkerhet i huruvida täckning är att betrakta som ett likvärdigt alternativ till tak när det gäller att minska ammoniakavgången. Frågan har inte utretts av sökanden och den nationella erfarenheten är begränsad.

Av Industriutsläppsförordningen (2013:250) 13 § följer att IPPC-byråns BAT-slutsatser (Best Available Technique) ska användas som referens vid tillståndsprövningar. Detta gäller även för slutsatser i BREF-dokument (BAT-Reference Document) framtagna under IPPC-direktivet, dock endast i fråga om slutsatser utan utsläppsvärden. BAT för lagring av fast fjäderfågödsel är, enligt BREF-dokumentet för intensiv uppfödning av fjäderfä och svin, att förvara gödseln torrt, ventilerat och under tak.

Vid tillståndsprövning ska en skälighetsbedömning enligt 2 kap. 7 § miljöbalken göras. Hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken ska gälla i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. I bedömningen beaktas särskilt nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaden för sådana åtgärder. BAT-slutsatser är ett underlag i bedömningen av vad som kan anses vara bästa möjliga teknik i det enskilda fallet.

Gödselhus är ett vanligt åtagande, och ett vanligt krav, i tillståndsprövningar av djurhållning för äggproduktion. I äggproduktion sker utgödsling med gödselband 2-3 gånger per vecka. Gödselagringen måste av nödvändighet ligga anslutning till stallarna. Slaktkycklingproduktion skiljer sig från äggproduktion genom att gödselbädden tas ut vid omgångsbyte. På den aktuella gården sker detta sju gånger per år. I slaktkycklingproduktion sker utgödsling ofta i direkt anslutning till spridning.

Täckning på tät platta placerad i anslutning till åkern innebär stora hanteringsmässiga fördelar för bolaget. Bolaget har inte redovisat specifika kostnader för uppförande av gödselhus. Miljöprövningsdelegationen har dock ingen anledning att ifrågasätta bolagets bedömning att gödselhus innebär en avsevärd fördröning jämfört med täckning på platta.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att bolaget visat att täckning med ensilageplast utgör ett godtagbart alternativ i det aktuella fallet. Den föreslagna lösningen uppfyller kraven i 2 kap. 3 § miljöbalken och Industriutsläppsförordningen. Ändringen ska därför medges.

En tät täckning förhindrar uppfuktning och minskar vindpåverkan, vilket leder till minskad ammoniakavgång. En tät täckning förebygger även uppkomsten av gödselbemängt vatten. Miljöprövningsdelegationen anser att det normalt sett är skäligt att kräva åtgärder som hindrar gödselbemängt vatten från att förörena kringliggande mark. Den vanligaste åtgärden är att avleda vattnet till en gödselbrunn. Plattornas föreslagna placering i anslutning till åkern omöjliggör i

praktiken uppsamling eller avledning. En konstruktion som förhindrar uppkomsten av gödselbemängt vatten är således en förutsättning för att den föreslagna lösningen ska kunna anses lämplig. Miljöprövningsdelegationen förskriver därför att täckningen ska vara tät, och att konstruktionen ska vara sådan att gödseln förblir torr och att uppkomsten av gödselbemängt vatten förhindras.

Delegationer

Möjliga lokaliseringalternativ för gödselplattorna har redovisats i ansökan. Det har i samrådet med de närboende inte framkommit några synpunkter på de föreslagna alternativen. Bolaget har framhållit att det är viktigt att inte låsa placeringen, då verksamheten kan komma utökas med ytterligare mark.

Gödselplattornas placering är den enskilt viktigaste och samtidigt enklaste åtgärden för att minimera luktolägenhet. Miljöprövningsdelegationen delegerar därför åt tillsynsmyndigheten att fatta beslut enligt vad som framgår av villkor 4.

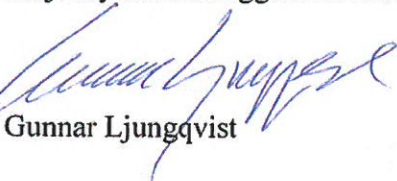
Sammanfattande bedömning

Miljöprövningsdelegationen anser att verksamheten, under förutsättning att föreskrivna villkor iakttas, är förenlig med miljöbalkens allmänna mål och hänsynsregler samt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurser.

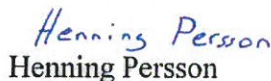
Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen, se bilaga 1. Skrivelsen ska ha kommit in till Länsstyrelsen senast den 20 april.

Detta beslut har fattats av Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Uppsala län. I beslutet har deltagit länsassessor Gunnar Ljungqvist, ordförande, och miljöskyddshandläggare Ing-Marie Askaner, miljöskakunnig. Ärendet har beretts av miljöskyddshandläggare Henning Persson.

Gunnar Ljungqvist

Ing-Marie Askaner

Henning Persson

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Miljöprövningsdelegationen

BESLUT

8 (8)

2015-03-16

Dnr: 551-6585-14

Bilagor:

1. Hur man överklagar till Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen.
2. Kungörelsedelgivning

Sändlista:

Miljönämnden, 611 83 Nyköping

Länsstyrelsen i Södermanlands län, 611 86 Nyköping

Nyköpings kommun, 611 83 Nyköping

Jordbruksverket, 553 16 Jönköping

Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm

Havs- och Vattenmyndigheten, Box 11 930, 404 39 Göteborg

Akten

Miljöskydds enheten (HP och IMA)

Rätts enheten (GL och AI)